

Kremenjak

Politički list za interese grada Šibenika i okolnih sela.

Kremenjak izlazi svaki četvrtak. Pretplatna cijena na godinu 3 Krune. Na pō godine Kruna 1.50 para. Pretplate i pisma šalju se uredništvu Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. **Pojedini broj 4 pare (2 novč.)**

Poziv na pokrajinsku skupštinu stranke.

Na 7. maja ove godine, kad se u Splitu slavi pokrovitelj grada sv. Dujam, bit će ovdje prva pokrajinska skupština hrv. pučke napredne stranke.

Na toj skupštini potpuno će se urediti naša stranka u Dalmaciji: utvrdit će se program (nauk) stranke, izabrat će se glavna uprava, razdijelit će se posao kotarskim, općinskim i mjesnim odborima, odlučit će se glede nastajućih izbora i dignut će se u ime naroda glas proti svim nepravdama, koje podnosimo.

Na tu prvu pokrajinsku skupštinu, iz svakoga grada, iz svakoga varoša, iz svakoga sela — gdje god ima naših istomišljenika — treba da dodje barem po jedan odaslanik. Svako mjesto ima svoje potrebe i svoje nevolje; iz svakoga mjesta treba zato da se čuje glas na ovom prvom našem skupnom sastanku.

U svakom mjestu neka pristaše stranke izaberu dogovorno, i to odmah, odaslanike za skupštinu.

Naprama dosadašnjem broju predbrojnika naših novina Split će za ovu skupštinu izabrati 12 odaslanika, Šibenik 6, Vis, Makarska i Dubrovnik po 3, Zadar, Benkovac, Prvić-Šepurina, Vodice, Zlosela, Knin, Drniš, Sinj, Imotski, Vrgorac, Opuzen, Metković, Solin, Klis, Kambelovac, Žrnovnica, Donja Kaštela, Sutivan, Stari Grad na Hvaru i Vela Luka po 2, a svi ostali gradovi, varoši i sela, u kojima ima barem 10 pristaša pučke napredne stranke izabrat će po 1 odaslanika.

Pošto skupština nije daleko, neka se istomišljenici stanu odmah dogovarati, koga će poslati u Split na skupštinu. Slobodni su da izaberu, koga god hoće između sebe, ali neka im je preporučeno, da kod izbora paze i na to, hoće li odaslanik moći putovati u Split na skupštinu.

U mjestima, gdje postoje klubovi ili društva naše stranke, predsjednik kluba ili društva pozvat će na pouzdani dogovor pristaše, da odluče koga će izabrati za odaslanika.

U drugim mjestima učinit će to povjerenici „Pučke Slobode“; gdje ima više od jednoga povjerenika, treba da povjerenici sporazumno pozovu ljude na taj dogovor. U selima gdje još nema povjerenika, neka se seljaci sami dogovore jedan s drugim, koga će iz svoga sela poslati u Split na skupštinu.

Odaslanici treba da svakako budu izabrani još ovih uskrasnih svetaca.

Svakomu odaslaniku treba da pristaše dadu pismenu vjerodajnicu, na kojoj će biti napisano ovo:

„Mi potpisani pristaše hrv. pučke napredne stranke imenujemo svojim odaslanikom za pokrajinsku skupštinu, koja će se držati u Splitu u prvoj polovici maja

1908., gosp. te ga uoblašćujemo da nas na toj skupštini zastupa.“

Ispod ovih riječi slijedi mjesto, dan i godina pa potpisi ili križi svih pristaša i dva svjedoka na križe.

Ovu vjerodajnicu treba da odaslanik donese sobom na skupštinu, jer bez nje ne će imati pravo glasa.

Odaslanici, netom budu izabrani, neka se jave pismom ili dopisnicom na „Pučku Slobodu“ i uz to neka priopće, hoće li doći na skupštinu.

Odaslanicima, koji ne mogu od svoga potrošiti za put, pravedno je da mješćani dadu jednu pripomoć.

Stavljamo na srce svim istomišljenicima, da se odmah postaraju za izbor odaslanika, a ovima da u što većem broju dodju na skupštinu.

Naša mlada stranka pružila je žile po svoj našoj pokrajini. Sad je došao čas da se okupimo i da se uredimo, pa da počmemo svojski raditi.

Na ovoj prvoj skupštini imamo da postavimo čvrst temelj našoj stranci u Dalmaciji, a ujedno ćemo tu i upoznati jedan drugoga i jedan drugoga osokoliti na ustrajni, nepopustljivi rad za slobodu i napredak našega naroda.

Za to, tko god može, neka dodje na skupštinu. — To mu je sveta dužnost.

U Splitu, 15. travnja 1908.

Za glavni odbor hrv. pučke napredne stranke u Dalmaciji.

Predsjednik:

D.r. SMODLAKA.

Poslovodja:

D.r. TARTAGLIA.

Kako gornji redci kažu, glavni odbor naše pučke stranke pozivlje svoje pristaše da na dan sv. Dujma pošalju u Split svoje izaslanike na skupštinu. To je prva skupština naše pučke stranke u Dalmaciji. Tu će se eto pokazati snaga naše stranke, tu će se vidjeti, koliko vrijedi sloga našeg puka, našeg naroda, koji je do danas bio zanemaren, varan, da služi samo nekolicini nametnika kao neiscrpivi bunar za neugasive njihove pohote i želje. Tu ćemo se prebrojiti svi koliko nas je po svoj našoj Dalmaciji, a osim toga — i što je glavno i važno — tu ćemo se napokon urediti, organizovati, svrstati se četa do čete kao ogromna nepregledna vojska, koja je do danas vojevala i glavu na pazar nosila za tuđi interes, za tuđu korist, a, zavarana slatkim varkama i obmanjivanjem, zaboravila na svoju vlastitu kožu, na svoju vlastitu kuću i potrebu, zaboravila na svoja sveta narodna i pučka prava. Do danas je većim dijelom bio stvoren težak za gospodina, za nj preko prava radio i živio, a sad se hoće da napokon prevlada pravo i pravica, da se dijeli jednako pravo i gospodinu i popu i fratru i svakome — pa i težaku.

Bilo je i imade časnih iznimaka, gdje i gospodin i pop i fratar i težak i kmet živi lijepo, skladno i po pravici, ali je ipak još ostalo mnogo od onih starih tragova, gdje se od težaka i kmeta pita *sve*, a neda mu se *ništa*.

Mi nećemo revolucije, nećemo sile, nećemo bespravljiva. Mi hoćemo postepeni napredak u dobru i poboljšanju našeg stanja, hoćemo polagani razvoj današnjeg ukočenog života u život čili i pun energije, život pun pouzdanja u sebe i u svoje vlaste snage; a toga svega nemože biti pri nejednakosti prava, pri nepravdom oduzimanju uvjeta potrebitih za život, pri uskraćivanju prosvjetnih sredstava narodnim masama, pri pridušivanju narodnog glasa i volje puka.

Mi hoćemo, mjesto sile i bespravljiva, pravo i pomoćnicu ruku svugdje, gdje toga treba, mjesto ponizne servilnosti hoćemo narodni ponos, mjesto ropstva hoćemo slobodu.

Slobodu svima: gospodinu u kaputu, popu i fratra u mantiji, činovniku u uredu, ali i narodu, i puku istu slobodu uz jednaka prava i dužnosti.

Ideja pučke stranke, ideja, da se mase zanemarenog puka podignu, prosvijetle, osvijeste, da ih se oslobodi iz ropstva mraka i neznanja, da im se dade u ruke plameni mač duševnog prosvijećenja i narodne svijesti, da se te puste zapuštene mase uredi, organizuju u jedno čvrsto tijelo neizcerpive energije i snage — ta ideja tinjala je u Dalmaciji našoj ima već više godina. Živih iskara te ideje bilo je po svoj Dalmaciji, one su podržavale uvijek živu žeravu, iz koje će da prije il poslije bukne plamen i razgori se oganj, na kom će se ogrijeti ozebli hrvatski mali puk. Te iskare, ta žerava bila je nesredjena i razasuta po mjestima, gradovima, varošima i selima, te se je još samo čekalo, da se sve to skupi u jedno, da se u nju duhne i da iz nje zajednički moćni oganj plane.

I evo toga dana!

Za dan sv. Dujma sprema se sva Dalmacija, da se prvi put sastane u gradu Splitu, da se tu okupi sve, što je zagrijano za pučki napredak, za pravo našeg puka, našeg naroda, da se sve to uhvati u jedno ogromno kolo, da se od sjevera Dalmacije pa dolje do juga nadoveže ruka do ruke, selo do sela, mjesto do mjesta, da osnuje jedinu i pravu stranku, *stranku pučku, stranku čitave pokrajine, pravu stranku hrvatskog naroda*.

Ovaka je stranka prva i jedina u pokrajini i ona će kao ogromna, nepredobitna vojska stajati na obrani pučkih pravica.

Nije za ništa kazano: *glas puka, glas Boga!* a taj će se glas sada čuti u Spljetu na dan sv. Dujma, na 7. Maja, gdje će se na okupu naći predstavnici sve Dalmacije i pučkih prava i slobode pučke.

Dok isčekujemo sa radosti punim srcem taj veliki dan, pozivljemo i mi ovdje sve naše pristaše, naše dosada Kremenjake u gradu i okolici, da izaberu svoje odaslanike, koji će ih zastupati na pokrajinskoj skupštini u Spljetu i da pohrli tamo svak, ko može i ko želi dobro svoje i dobro opće — dobro svega puka.

Do sada smo proti silnicima bili podijeljeni na sela i gradove, na čete i četice, a sad je evo dan, da sve te čete i četice sjedinimo u jedno, da od njih postane silna i moćna vojska.

Braćo Kremenjaci! nova sviće zora! sviće pučka zora! Naši redovi rastu i množe se, duh sloge otpulnuće silnike i neprijatelje puka.

Živila pučka stranka.

DOPISI

Pišu nam iz Doca: Pošto smo čitali „Kremenjaka“ (br. 57) i razgovor Ive i Jose, vidili smo, da neki fratar nepravdom napada list „Pučku Slobodu“.

Kad smo čitali nismo baš sve virovali, da može onako govoriti jedan fratar, ali sad smo uvidili, da je sve baš živa istina. Evo dokaza:

Skoro u petak na 3 travnja bio je pozvan liečnik Dr. Braun da pregleda bolesnika, u kući Mate Berovića pok. Save. Slučajno šnjim dodje fratar o. Pio Marojević koji kad je vidio, da i tu ukućani čitaju „Pučku Slobodu“, pobjesnio je i počeo svega i svašta govoriti proti „Pučkoj Slobodi“, a najzad uzdahne pak reče: A što biste vi želili da mi popi i fratri stojimo pre-križenih ruku? I tako su me stavili u novine, što sam nekidam nešto reka u jednoj kući. Tada se obrati prama liečniku, pak uzrujan reče u talijanskom jeziku, misleći da ga neće ukućani razumiti: A kako ćemo mi živiti? Ako pustišmo njima slobodu, što ćemo mi jesti? (kao i mi, kruha i bevande i to svojim a ne tuđim trudima). Tako je srdito to rekao, da mu se moglo čitati na licu ovo: Ajme! narod otvara oči i tako će propasti naše gospodstvo! I tako ti naš fratar dominikanac ode kao pokisnut iz kuće Mate Berovića.

Po ovome možemo poznati za čim oni teže, t. j. da je njihov drob njima sve. To sam fratar priznaje, a lako je za vjeru. Oni znadu, da mi u vjeru ne ćemo, ali ne znaju kako da se brane, pa uzimlju tobože u zaštitu vjeru. Ali onakom njihovom naukom oni kvaru vjeru.

Tako se izrazuje i naš župnik don Vice Škarpa. Neki dan došao je knjigonoša u Dolac i donio je više brojeva „Pučke Slobode“ i počeo dieliti predplatnicima, a don Vice upita jednog svog prijatelja: kakov ovo list dieli? A ovaj mu odgovori: „Pučku Slobodu“. A na to don Vice izdreci oči i reče: onaj list primete koji je proti popim i fratrim i proti vjeri!? A prijatelj mu odgovori: ja znam da list nije proti vjeri, a što kažete, da je proti popim i fratrim, ja ga baš za to primam; pa znam, da nije protiv dobrim sveštenicim. A naš popo, kad je čuo te pravedne rieči, ode kao oparen. Treba znati da je ovo onaj pop, koji uzimlje dohodak nadarbine sv. Šimuna iz crkvene blagajne i ako je vinograde filoksera uništila. Težaci naprednjaci.

Iz Splita nam pišu: (Poljodjelska škola u Splitu). Ovaj zavod osnovan je za poduku težaka, kako bi isti mogao što korisnije uporabiti svoj rad. Nu tu se događaju stvari, kojima se nemože skoro ni vjerovati. Učenicima se neprestano pobunjavaju protiv loše hrane. Takovih buna bilo je lanjske godine bezbroj, a nijedna nije imala nikakvih uredovnih posljedica. Na temelju lanjskih događaja i ovogodišnji djaci pokušasše sreću, nebi li im se hrana nešto pristojnije podavala. Lanjski slušatelji pobjegoše dapače i iz zavoda, a ovogodišnji samo nehtjedoše jesti. Lanjski prodjoše bez ikakve kazne, usprkos mnogo većeg prestupka, a ove godine vodila se istraga, kleli učenike i, pod nečuvenom presijom istražujućih sudaca (???) bi potjeran iz zavoda, bez ikakva dokaza krivnje naš Vrpoljanin Mile Vučak. Nije ni malo lijepo, što neke novine bacaju krivnju na nevine ljude, naime, da su ih ovi podgovorili nek se pobune. Dočim je istina da su oni sami međjusobno svi skupa odlučili štrajkovati.

*

Pišu nam iz P.-Šepurine: Dneva 12 tek. na cvjetnu nedilju bio je u mjestu pop Markov, poslan od biskupa, da zamijeni bolesnog župnika Sabbioncella. —

Preko mise stao propovijedati. A o čemu? Mislilo se da će štogod izvrsna, o muki Isusovoj, kako se je taj dan dolikovalo. A on je to izostavio a stao govoriti nešto o listovima, koji su u velikom broju rasprostranjeni po našem mjestu. Tako se vruć pokazao napadajući te listove, da je malo falilo, što ih nije imenovao i obružio one koji ih primaju.

Svakako mu je bila namjera, da bi se ti listovi iz sela iskorjenili govoreći, da su oni protiv Bogu, vjeri i crkvi, pa zato oni kao svećenici nesmiju dopustiti, da toliko zahvaćaju korjena u narodu. Napokon je zaklinjao narod, da ih odaleči od svojih kuća, govoreći: Vi znate braćo moja da sam ja ovdje kod Vas za par dana. — Došao sam po želji mojih starješina zamjeniti Vašeg bolesnog župnika, da Vam budem pri ruci u duševnim potrebama, ali na žalost sinoć sam doznao i vidio neke listove, na koje sam se zgrozio, koje nijedan pravi kršćanin nesmiije uzimati u svoje ruke, niti na njih gledati a kamo li primati i čitati.

(Po želji jednog dobrog starca, koji stoji vrlo blizu gosp. popu Markovu izostavljamo žešći dio dopisa, Nadamo se, da pop Markov odsle neće prtiti se ondje, gdje nije zvan. Za posljedice će inače biti kriv sam. — Op. Ured.)

*

Iz Knina nam pišu: Nazad nekoliko godina umrla je ovdje neka dobra starica, koja nije znala kako da uloži ono malo novca, što je imala, pa ostavila oveću svotu Kninskoj crkvi, neka svake godine dodje preko korizme koji fratar, da propovijeda. Tako ove godine imasmo fratra propovjedača, koji kao da je žešći od onih prošlih godina. Možda mu zadnji izbori u Hrvatskoj razdražili živce, pa nekidan, udri po „Slobodi“, „Novom listu“, „Pokretu“ i „Srbobranu“.

Dragi fratere, nekrivi nikoga, ako se ubodeš. Do godine budi pametniji i obzirniji. Šiput.

*

Iz Prvić-Sepurine nam pišu: Nekoliko zanimanih i zauzetnih seljana, podnilo je utok na pokraj. školsko vijeće u Zadru za otvor natječaja na mjesto jednog učitelja kod naše pučke muške dvorazredne škole, a to za to, što, odkad je podignuta na dvorazrednu, protiv svim zakonskim propisima to učiteljsko mjesto pokriva učiteljica. Čekamo ko ozebao sunca, hoćeli starija školska vlast narediti c. k. kotarskom nadz. Sinčiću, da što skorije otvori natječaj na jedno učiteljsko mjesto pri našoj muškoj dvorazrednoj školi.

Pravo je, da se i s nama po zakonu postupa.

Zanimani seljani.

RAZNE VIJESTI.

Končerat „Kola“ biće u nedilju u večer, dne 26 tek. mj. u kazalištu. Upozorujemo Gg. članove, da se na vrijeme pobrinu za mjesta i da se prijave upravi, ako koji pogreškom nebi primio poziva. Uprava „Kola“.

„Narodni list“ čijim su gospodarima gospodari oko fratarske „Hrv. Rieči“ toliko puta porekli svako poštenje i moral i dokazivali nepoštenje i nemoral, kadkada se očeše o naš listić. Nije nam do dopisnika čućinaša ili denuncijanta, neg do ovog poštenog lista, koji sad hoće da uzme u zaštitu biskupa, načelnika, zastupnika i ostalo „servus-društvo“. Do njihovih osoba našem je listu onoliko, koliko i do lanjskog snijega, al ako oni nešto rade, što nije ni na čast, ni na korist naroda, onda nama deveta, što misli Bjankinov list i njegovi „čućinaši“.

Ako nije časno težačkim trudom kupovati svojoj djeci čućine, nije časno ni to, da jedan biskup vezuje potpisom jednog narodnog zastupnika, kako će on udešiti svoj zastupnički rad i nepoduzimati ništa, što bi bilo na štetu klerikalne premoći i interesa rimokatoličkog klera. Jer zastupnika bira narod, puk a ne kler, za to i nosi ime „narodni“, a ne *popovski* zastupnik. Ako se s ovog istog razloga prigovori zastupniku, što je radi osobne ambicije prodao i podložio svoju zastupničku slobodu, valjda nas za to pop Bjankini neće prekorigiti. Ta ni pop Bjankini neće svedj (regbi) da stoji pod papučom svojih kolega u mantiji, a kamo ćemo pustiti da stoji zastupnik *nepop!* Ako pitamo našeg poteštata za račune i za razlog, zašto se sklopila onaka kukavna, uprav izdajnička pogodba sa društvom „Sufid“, dopustiće pop Bjankini, da nas to boli, kao kad mi građani izgubismo godišnjih 100 hiljada fiorina. Nek promisli samo, kako bi „Nar. list“ vikao i galamio, da je šta takova učinila općina zadarska!? A, koliko nas boli ovaka, bilo kretinska, bilo sramotna ekonomija i upravljanje na općini, toliko se kao Šibenčani stidimo, da je naša općina primila na sebe političku boju čisto klerikalnu i furtimašku, koja imade svoje trakove kod „Dana“, kod „Prave Crv. Hrv.“, kod „Jutra“, kod „Hrv. Krune“, kod „Hrvatstva“ i ostale dične svojte reptila stadlerovskih. Još k tomu moramo svojim općin-kim novcem uzdržavati crni furtimaški reptil, koji pod titulom „Hrv. Rieči“ služi samo i jedino fratrima sinjskim i makarskim!

Mi nećemo kazivati ko je i što je „Nar. list“ i njegovi čućinaši; mi ćemo za to, kad bude zgodna, samo donijeti riječi i sud gospodara „Hrv. Rieči“. A o dobroušću Sinčiću, nek pitaju Petra Bjankina i stare godišnjake „Narod. lista“. Tu će mu naći fotografiju i biografiju.

Što bude — mi zadovoljni.

Končerat „Kola“. Poslije duge pauze evo nam opet prigode, da čujemo naše „Kolo“ i da se naužijemo lijepa pjevanja. To možemo, u koliko smo obaviješteni, sa stalnošću reći, bez obzira na Kolovu dosadanju djelatnost i na njegov glas kao dobrog pjevačkog društva, koje u pokrajini nezaostaje za drugima.

Gledajući na same točke programa, mora svak opaziti, da društvo hoće da pokaže svoje sposobnosti time, što je takovim programom postavilo sebi za zadaću, da svlada sve one najveće poteškoće, što ih vokalni koncerti postavljaju umješću zbornog pjevanja i vještini zboru i glasovnom materijalu pjevača.

Sve ovo vijedi za muške, za ženske i mješovite zborove, a program ovoga puta osobitu vještinu traži pri izvadjanju zborova muških i ženskih.

Istraje li n. pr. muški zbor do kraja u sigurnoj i preciznoj intonaciji ispjevati onaj glasoviti zbor hodočasnika iz Wagnerove opere „Tanhajzer“, gdje bezkonačno hromatično uspinjanje i slaženje tenora a još više basa zahtijeva osobitu preciznost i veliku vještinu i neku muzikalnu inteligenciju pjevača, onda „Kolo“ može se zbilja ponositi svojim muškim zborom. Na ovu točku upozoravamo našu publiku i unapred joj stavljamo zahtijev, da mora blaga biti u svom sudjenju. Taj je zbor uprav kamen kušnje, a po dosadanjim probama nadamo se, da će uspjeti.

Ne manje zahtijeve stavljaju i krasni i u akordima puni i snažni zborovi Novaka „Ah tamo!“ i „Hrvatskoj“. Uz ostalo oni zahtijevaju opsežni i jaki i rutinarni glasovni materijal. Zbor „Ah tamo!“ odlikuje se svojom finesom i mekoćom svoje liričke topline, koja, nadahnuta čežnjom ljubavi, odiše tom istom čežnjom ljubavi i tiho jeca za svojim idolom i na krilima uzdisaja hrli, leti.... tamo.... ah tamo!

Zbor „Hrvatskoj“ pun je žara rodoljubnog. Duša, koja za narod diše, leti preko svoje tužne domovine, raskomadane silom i nepravdom, tuži i cvijeli nad sudbinom njenom, dok najedanput, sjetivši se te nepravde ljudske, neprovali gnjevom protiv nepravde, da proti njoj postavi svoje dobro i sveto pravo. Ovaj zbor zahtjeva osobitu izvježbanost, sigurnost tona i najveći glasovni opseg i tenora i basa.

Prama ovim zborovima muškima stoje sa istim zahtijevima dva ženska zbora: „Ljubavne svadje“ od Wendlera i „Ma kraso kras“ od Ržihovskoga.

Spremnost i vještina ženskog zbora pokazale se njima u najvećem stupnju. — Neopetujući iste zahtjeve i poteškoće, što ih sad spomenusmo kod muških zborova, oni imaju i zahtijev četveroglasnog pjevanja. Valja da bude osobito prokušani ženski zbor i jak u sebi, da se oslobodi pjevat u četiri glasa, jer kod ženskih glasova sasvim su druge prilike i neprilike, nego kod muških glasova. Još k tome, ovo je prvi put da naš ženski zbor pjeva u četiri glasa i to samostalno bez pratnje.

Ne želeći duljiti, možemo, po programu reći, da će ovaj koncert podati publici i rijetki muzički užitek i tvrdi dokaz o jakosti i vještini Kolovih zborova.

Novost je još i u tome, što gosp. P. Zulani istupa prvi put kao učitelj „Kola“.

Koncert će biti u prvu nedilju, dne 26 tek. u več. Bilo sretno!

Čujemo, da se iz okolice sprema, osobito iz Skradina, mnogo naših prijatelja na koncert našeg „Kola“. Dobro nam došli.

Izložba u Pragu. U Pragu sprema se ove godine jubilarna izložba. Prema pripremanjima opći je glas, da će biti velika i sjajna. Otvoriće se ovog Maja te će trajati do Listopada. Izložba će prikazati napredak češkog naroda u svakom pogledu na svakom polju rada, te će biti poučna za svakog posjetioca.

Preporučamo našim ljudima, koji često ljeti putuju u strani svijet, da neizostave ovu priliku te da posjete ovu čisto slavensku izložbu u našem zlatnom, slavenskom Pragu. Uz napredak prikazan na izložbi upoznaće usput i taj najslavenski grad, taj centar austrijskog slavenstva. Ova prilika izvrsno dolazi i onom, ko putuje za zabavu i ko putuje za svoje poučenje.

Do sad se javilo preko 2300 izložitelja.

† **Jakov Grubišić-Rovilo** prošlih uskrasnih svetaca, preseli se na vječnost. Trpio je odavna tešku i neizlječivu bolest, kojoj je podlegao u 48. godini svog života. Pokoj vječni našom dobrom Kremenjaku!

Njegovima naše saučesće.

Kazalište. Na dan uskrasa davala se „La Favorita“ a u prvidan i u utorak „Ernani“. U ponedjeljak bila je večer na počast učitelja filarmonike g. R. Patucchi, kojega je općinstvo nagradilo za njegov neumorni rad sa više bogatih darova i lovor-vijencem. Te se je večeri izvodjao duet iz njegove neizdane opere „La vergine del Clitunno“. Bio je aplaudiran, a moramo reći da je i zaslužio. Duet nam se je svidio u blagosti svojih tonova, i one vrsti muzike koja izbjegava stravantnost te se veoma skladno i ugodno dojima slušaoca. Pjevan je bio sa dosta sprema i razumijevanja, pače g.dja Castagnoli sa svojim ugodnim glasom nastojala je pogoditi mu prave akcente. Ovu gospodju moramo i opet spomenuti radi njezinoga dobrog pjevanja kao najbolju silu medju svima. O drugima ostaje što već kazasmo a danas na

svršetku operne sezone drago nam je istaknuti osobitu zauzetnost i rijetku požrtvovnost učitelja g. Patucchi, koji uz upravu kazališta zaslužuje u prvom redu glavnu zaslugu za uspjeh.

Uvjereni smo naime da bi teško bila u opće opera i uspjela, da nije bilo onake žrtve i neumornosti sa strane g. Patucchi. Ako nespominjemo napose orhestra i zborova, to je za to što mislimo da je suvišno jer zasnoga njihova sadržana je u zaslugi gosp. Patucchi kao dirigenta. —

Pojedina pomanjkanja, koja su se tu i tamo opazala, ne ističemo, što cijenimo da bi bilo donekle neumjesno i nepravedno.

Mi moramo računati na naše mjesne prilike ili bolje neprilike.

Milodari „Kola“. Doprinjeli su na korist Hrvat. muz. društva „Kolo“ u Šibeniku, da počaste uspomenu pok. Marije Kukure iz Zlarina, g. D.r Ante Makale K 5.

ZABAVNO I POUČNO.

U Indiji se je ustanovilo industrijalno društvo sa glavnicom od 166. milijona kruna za proizvodjanje ocala, da se tako uporabi množija ugljena i gvozdja kojima Indije obiluju. —

Amerikansko društvo „Morgan“ upotrebilo je stroj za prenašanje željeznih predmeta. Taj stroj, za kojeg je jedan sami čovjek dostatan, netom dođe u doticaj sa takvim predmetom, privlači ga k sebi, podigne za više metara sa zemlje, i u 1 minut može biti prenesen za preko 20 m. Svaki predmet može težiti od 400 do 500 klg.

Računa se da 15 tona željeza, koje su se sa starijim sistemom mogle staviti u magazine u ne manje od 4 dana, sa novim strojem dostatna su 4 sata. —

Izseljivanje u Sibiriju. Za rata rusko-japanskog bilo je obustavljeno. Početkom 1907 iseljivanje uzelo je pak veliki mah a to radi slabog ekonomskog stanja ruskog naroda i političkih prevrata. Od početka 1907 do danas broj iseljenika dopire do 501.000. Ova činjenica dolazi dobro Rusiji, jer će tako u kratko napučiti svojim ljudima preveliku sibirijansku krajinu. —

Diamanti. Javlja se da se je u Texas-u našao rudokop diamanata. Glavno mjesto tog odlomka je selo od 1000 stanovnika, odaljeno od svakog središta naprednog svijeta. Mineralog amerikanac Ernest drži, da je toj zemlji određena sjajna budućnost. —

Skupocjena obuća. Gospodje visokog engleskog društva počele su da nose cipele posute draguljima. — Njeki draguljar prodao je jednoj vojvodkinji cipele pokrivenne rubinima, djamantima i zmeraldima u vrijednosti od preko 100.000 kruna. —

Kremenjaci i kremenjačice širite „KREMENJAK“

JAVNA ZAHVALA.

Rodbini, prijateljima i znancima, koji nas tješije prigodom smrti našeg pokojnog **OCA** i njegove smrtne ostanke otpratiše na vječni počinak, izrazujemo ovim putem našu iskrenu harnost.

Šibenik, dne 21. travnja 1908.

Obitelj pok. Jakova Grubišića.